

บันทึก

เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือตาม
มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
พ.ศ.๒๕๓๐

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๕๕๑๐/๑๐๐๕๖ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๓๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า การทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อสร้างทางพิเศษใน ๓ โครงการ คือ โครงการทางพิเศษสายแจ้งวัฒนะ-บางโคล่ และสายพญาไท-ศรีนครินทร์ โครงการทางพิเศษสายรามอินทรา-อาจณรงค์ และโครงการทางพิเศษระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนสายบางซื่อ-หัวลำโพง-พระโขนง และสายลาดพร้าว-สำโรง โดยได้ดำเนินการตามกระบวนการของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐

ในการดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามกระบวนการของกฎหมายดังกล่าวปรากฏว่า ที่ดินบางแปลงได้ถูกเวนคืนแต่เพียงบางส่วนและเจ้าของได้ใช้สิทธิร้องขอให้การทางพิเศษฯ ในฐานะเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนฯ ได้เกิดปัญหาข้อกฎหมายเนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงดังนี้

กรณีที่ ๑ ที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นมีด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่า ๕ วา โดยมีความยาวประมาณ ๔.๖ วา (๔.๒๐ เมตร) และได้ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน แต่มีเนื้อที่เหลืออยู่เกือบ ๕๐๐ ตารางวา

กรณีที่ ๒ ที่ดินส่วนที่เหลืออยู่มีเนื้อที่ ๒ ตารางวา แต่อยู่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน ซึ่งมีเนื้อที่ ๑๖ ตารางวา ที่ดินทั้งสองแปลงเมื่อรวมกันมีเนื้อที่เพียง ๑๘ ตารางวา

จึงมีปัญหว่า การทางพิเศษฯ จะต้องเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่ทั้งสองกรณีข้างต้นหรือไม่ อย่างไร ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีความเห็นแบ่งเป็น ๒ ฝ่ายคือ

ฝ่ายที่หนึ่ง มีความเห็นว่า การพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่จะต้องเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้น จะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนฯ บัญญัติไว้อย่างเคร่งครัด คือ (๑) เนื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นน้อยกว่า ๒๕ ตารางวา หรือด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่า ๕ วา (๒) ที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นมิได้ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน และ (๓) เจ้าของต้องมีคำร้องขอ และเมื่อข้อเท็จจริงครบองค์ประกอบของกฎหมายทั้ง ๓ ประการนี้แล้ว เจ้าหน้าที่ที่จะต้องเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่เสมอ จะใช้ดุลยพินิจที่จะไม่เวนคืนหรือจัดซื้อตามคำร้องขอของเจ้าของที่ดินหาได้ไม่ เนื่องจากเห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๐ ดังกล่าวเป็นบทยกเว้นของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติว่า

ด้วยการเวนคืนฯ เพราะเจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นจะต้องได้มาซึ่งที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นี้ จึงต้องตีความอย่างเคร่งครัด ประกอบกับมาตรา ๒๐ นี้มีได้บัญญัติให้สิทธิอุทธรณ์แก่เจ้าของที่ดินดังเช่นมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนฯ (การร้องขอให้เวนคืนสิ่งปลูกสร้างส่วนที่เหลือซึ่งใช้การไม่ได้แล้ว)

ฉะนั้น กรณีที่ ๑ การทางพิเศษฯต้องเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่แม้ว่าจะมีเนื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่มากถึง ๕๐๐ ตารางวาก็ตาม เนื่องจากเข้าหลักเกณฑ์เรื่องด้าน (น้อยกว่า ๕ วา) สำหรับกรณีที่ ๒ การทางพิเศษฯไม่ต้องเวนคืนที่ดินส่วนที่เหลือแม้ว่าจะมีเนื้อที่เพียง ๒ ตารางวา เพราะอยู่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน

ฝ่ายที่สอง มีความเห็นว่า หากพิจารณาหลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฯ จะเห็นว่า การพิจารณาแต่เฉพาะถ้อยคำตามตัวอักษรของกฎหมายอย่างเคร่งครัด และนำไปวินิจฉัยคำร้องขอของเจ้าของที่ดินอาจเกิดความไม่เป็นธรรมได้น่าที่จะนำความมุ่งหมายหรือเจตนารมณ์ของกฎหมายมาพิจารณาประกอบด้วย เพราะกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นมุ่งที่จะคุ้มครองเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งแก่ผู้ถูกเวนคืนและสังคม กล่าวคือ เมื่อพิจารณาปัญหาในกรณีที่ ๑ จะเห็นว่าที่ดินส่วนที่เหลืออยู่มีจำนวนถึง ๕๐๐ ตารางวา ถ้าพิจารณาอย่างวิญญูชนแล้วเจ้าของทรัพย์สินน่าจะนำที่ดินดังกล่าวไปทำประโยชน์ได้อย่างแน่แท้ หากการทางพิเศษฯจะพิจารณาแต่ถ้อยคำตามตัวอักษรอย่างเคร่งครัดตามความเห็นฝ่ายที่หนึ่งแล้ว การทางพิเศษฯก็ต้องเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือดังกล่าว เพราะมีด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่า ๕ วา ซึ่งการทางพิเศษฯและรัฐจะต้องสูญเสียเงินค่าที่ดินส่วนที่เหลืออย่างมากมาย (ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเงินภาษีของประชาชนทั้งประเทศ) ทั้ง ๆ ที่ การทางพิเศษฯไม่มีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าวตามความประสงค์ของการเวนคืนแต่อย่างใด ส่วนปัญหาในกรณีที่ ๒ นั้น เห็นว่า การทางพิเศษฯสมควรเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือ ซึ่งมีเนื้อที่เพียง ๒ ตารางวา แม้ว่าที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นจะอยู่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกันเนื่องจากเมื่อรวมเนื้อที่ดินทั้ง ๒ แปลงแล้วจะมีเนื้อที่ทั้งหมดเพียง ๑๘ ตารางวา ซึ่งก็ยังน้อยกว่า ๒๕ ตารางวา ที่กฎหมายประสงค์จะเยียวยาความเดือดร้อนของเจ้าของที่ดิน

เนื่องจากปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวได้มีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองฝ่ายซึ่งแต่ละฝ่ายต่างมีเหตุผลก้ำกึ่งกัน การทางพิเศษฯ จึงได้เสนอขออนุมัติกระทรวงมหาดไทยนำปัญหานี้หารือต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดสำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป ซึ่งกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นชอบตามที่การทางพิเศษฯเสนอ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาตามข้อหาดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนการทางพิเศษแห่งประเทศไทย แล้ว เห็นว่า การที่มาตรา ๒๐^๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.

^๑มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ต้องเวนคืนที่ดินแปลงใดแต่เพียงบางส่วนถ้าเนื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นน้อยกว่าสี่สิบห้าตารางวา หรือด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่าห้าวา และที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นมิได้ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน หากเจ้าของร้องขอ ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่

๒๕๓๐ บัญญัติว่า ในกรณีที่ต้องเวนคืนที่ดินแปลงใดแต่เพียงบางส่วนถ้าเนื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นน้อยกว่าสี่สิบห้าตารางวา หรือด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่าห้าวา และที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นมิได้ติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน หากเจ้าของร้องขอ ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือด้วยนั้น เนื่องจากกฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองสิทธิของเจ้าของที่ดินซึ่งได้รับความเสียหายอันเกิดจากการที่ดินส่วนที่เหลือจากการเวนคืนใช้การไม่ได้จึงให้มีการเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือนั้นด้วย เพื่อเยียวยาความเสียหายของเจ้าของที่ดินดังกล่าว แต่การที่กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ไว้เช่นนี้ หากพิจารณาหลักเกณฑ์ตามตัวอักษรโดยเคร่งครัด อาจทำให้การเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือในบางกรณีไม่บรรลุผลสมตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพราะที่ดินส่วนที่เหลือบางกรณีแม้ว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด แต่ที่ดินส่วนที่เหลือนั้นยังคงใช้ประโยชน์ได้ตามปกติหรือที่ดินส่วนที่เหลือบางกรณีแม้ว่าไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด แต่ที่ดินส่วนที่เหลือนั้นกลับใช้ประโยชน์ไม่ได้ก็ได้ ดังเช่นตามปัญหาที่หารือในกรณีที่ ๑ ซึ่งมีข้อเท็จจริงว่า ที่ดินส่วนที่เหลืออยู่มีด้านหนึ่งมีความยาวเพียงประมาณ ๔.๖ วา และได้ติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน แต่มีเนื้อที่ส่วนที่เหลืออยู่เกือบ ๕๐๐ ตารางวา การเวนคืนที่ดินตามคำร้องขอของเจ้าของในกรณีนี้อาจถูกต้องหรือไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ได้ทั้งสองทาง กล่าวคือ ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่าที่ดินส่วนที่เหลือมีลักษณะเป็นแนวยาวและไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ การเวนคืนตามคำร้องขอย่อมเป็นการถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว แต่หากข้อเท็จจริงเปลี่ยนไปเป็นอีกกรณีหนึ่ง เช่น กรณีที่มีการเวนคืนเพียงมุมหนึ่งมุมใดของที่ดิน และทำให้ที่ดินด้านที่ติดกับเขตเวนคืนมีความยาวของด้านนั้นน้อยกว่าห้าวา ส่วนด้านอื่นยังคงมีความกว้างและความยาวรวมทั้งเนื้อที่มากเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์ได้ตามปกติ เช่น ส่วนที่เหลือเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ด้านคางหมูมีความกว้าง ๓ วา แต่เนื้อที่ทั้งหมดที่เหลืออยู่มีถึง ๕ ไร่ ถ้าพิจารณาตามถ้อยคำของกฎหมายดังกล่าวโดยเคร่งครัดแล้ว เจ้าหน้าที่จะต้องเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือนั้นด้วย ทั้ง ๆ ที่ที่ดินส่วนที่เหลือยังสามารถใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งการเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือในกรณีนี้น่าจะไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น

สำหรับปัญหาที่หารือในกรณีที่ ๒ ซึ่งมีข้อเท็จจริงว่าที่ดินส่วนที่เหลืออยู่มีเนื้อที่ ๒ ตารางวา แต่อยู่ติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกันซึ่งมีเนื้อที่ ๑๖ ตารางวา ที่ดินทั้งสองแปลงเมื่อรวมกันมีเนื้อที่เพียง ๑๘ ตารางวา นั้นเมื่อพิจารณาถ้อยคำของหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๐^๒ แล้ว แม้ว่าเจ้าของร้องขอเจ้าหน้าที่ก็ไม่อาจเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือนั้นได้ เนื่องจากที่ดินส่วนที่เหลืออยู่แม้ว่ามีเนื้อที่เพียง ๒ ตารางวา แต่ที่ดินดังกล่าวติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน ซึ่งผลการพิจารณาดังกล่าวอาจไม่เป็นธรรมกับเจ้าของที่ดินและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพราะแม้ว่าที่ดินส่วน

เหลือด้วย

ในกรณีที่มีการจัดซื้อที่ดินให้นามตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๒โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

ที่เหลืออยู่ติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกันก็ตาม แต่ที่ดินส่วนที่เหลือรวมกับที่ดินแปลงอื่นนั้นมีเนื้อที่เพียง ๑๘ ตารางวา ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์จำนวนเนื้อที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ ๒๕ ตารางวา อันเป็นเกณฑ์ที่กฎหมายถือว่าไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้

จากบทบัญญัติของกฎหมายและข้อเท็จจริงดังกล่าว กรรมการร่างกฎหมายคำตามตัวอักษรที่กฎหมายบัญญัติไว้ชัดแจ้งแล้วโดยเคร่งครัดหรือจะต้องพิจารณาโดยยึดถือเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งอาจจะเป็นการขยายหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ประกอบกับผลการพิจารณาในเรื่องนี้จะเป็นบรรทัดฐานในการวินิจฉัยปัญหาการเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือในกรณีอื่นด้วย และเป็นการวางหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการตีความกฎหมาย ดังนั้น กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕ จึงเห็นควรวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายเพื่อพิจารณาปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ ตามข้อ ๑๓ (๒)^๙ ของระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ.๒๕๒๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมโยธาธิการ) และผู้แทนการทางพิเศษแห่งประเทศไทยแล้ว เห็นว่า การเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือจากการเวนคืนตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์^{๑๐} ที่เสนอให้พิจารณาโดยที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายนี้มีปัญหาที่จะต้องพิจารณาว่า หลักเกณฑ์การเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือจากการเวนคืนตามมาตรา ๒๐ นั้น จะต้องพิจารณาตามถ้อยคำของกฎหมายโดยเคร่งครัดหรือพิจารณาได้จากการใช้ประโยชน์ของเนื้อที่ดินส่วนที่เหลือ ซึ่งหากเนื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นมีเนื้อที่ดินเหลืออยู่น้อยกว่าสี่สิบห้าตารางวา หรือด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่าห้าวา เจ้าหน้าที่อาจเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินที่เหลือนั้นได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทั้งเจ้าของที่ดินและประโยชน์ส่วนรวม ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย เห็นว่ามาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์^{๑๐} บัญญัติขึ้นโดยมีความมุ่งหมายที่จะให้เป็นธรรมแก่เจ้าของที่ดินโดยให้มีการเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือได้ โดยกฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ชัดเจนตายตัว กล่าวคือ จะต้องปรากฏว่าเนื้อที่ดินที่เหลืออยู่ต้องน้อยกว่าสี่สิบห้าตารางวา หรือด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่าห้าวา และที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นมิได้ติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน เมื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์นี้แล้วและหากเจ้าของร้องขอ เจ้าหน้าที่จะใช้ดุลยพินิจเป็นอย่างอื่นมิได้ จะต้องเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือนั้นสำหรับข้อเท็จจริงทั้งสองกรณีตามข้อหาข้อนี้ เห็นว่า กรณีที่ ๑ ที่ที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นมีด้านหนึ่ง

^๙ข้อ ๑๓ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย ในกรณีดังต่อไปนี้

๑๗๑

๑๗๑

(๒) เมื่อกรรมการร่างกฎหมายคณะใดคณะหนึ่งเห็นว่ามีความสำคัญที่ควรวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่

ด้านใดน้อยกว่าห้าวาและมิได้ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน แม้ว่ามีเนื้อที่เหลืออยู่เกือบ ๕๐๐ ตารางวา แต่กรณีนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๒๐ ถ้าเจ้าของร้องขอเจ้าหน้าที่จะต้องเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือนี้ ส่วนกรณีที่ ๒ ที่ดินส่วนที่เหลืออยู่มีเนื้อที่ ๒ ตารางวา แต่อยู่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกันซึ่งมีที่ดิน ๑๖ ตารางวา แม้ว่าที่ดินทั้งสองแปลงเมื่อรวมกันมีเนื้อที่เพียง ๑๘ ตารางวากรณีก็ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๐ ดังนั้น แม้ว่าเจ้าของจะร้องขอ เจ้าหน้าที่ก็ไม่อาจเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือตามบทบัญญัติมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) มีข้อสังเกตว่า โดยที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ชัดเจนจนไม่อาจขยายความให้เกิดความเป็นธรรมตามเจตนารมณ์ได้ และผลของการตีความดังกล่าวอาจทำให้รัฐต้องเวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือโดยไม่จำเป็นหรือบางกรณีที่สมควรเวนคืนหรือจัดซื้อก็ไม่อาจทำได้ จึงเป็นการสมควรที่รัฐบาลจะได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ เฉพาะที่เกี่ยวกับเรื่องนี้เสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๓๘